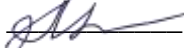

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
КАФЕДРА КУЛЬТУРОЛОГІЇ

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри культурології
протокол № 2 від 04.09.2023 р.
завідувач кафедри
 (Л.ЛИМАРЕНКО)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ/ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ
ІСТОРІЯ КУЛЬТУРИ: ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

Освітня програма Культурологія 23676

Спеціальність 034 культурологія

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

ІВАНО ФРАНКІВСЬК 2023

Назва навчальної дисципліни/освітньої компоненти	Історія культури: Історія української культури
Викладач (і)	професор Микола ЛЕВЧЕНКО. Викладач Діана Кузякіна
Посилання на сайт	
Контактний тел.	+380505172029
Е-mail викладача:	levchenko@ksu.ks.ua
Графік консультацій	Вівторок тиждень А,Б з 16:00 год. до 18:00 год.

- 1. Анотація до курсу** Історія української культури – один з небагатьох предметів, який формує ідентичність і національну самоповагу, адже історія культури немов би концентрує у собі такі взаємопов'язані речі, як національна мова, традиції, історична пам'ять. У курсі викладено етапи становлення усіх напрямів розвитку української культури, простежується процес формування національнокультурних цінностей, поширення нових стилів мистецтва, констатовано зв'язок сучасного історичного підходу до культури України як комплексної системи. Історія української культури розглядається крізь призму трьох основних проблем: творення певного типу суспільства – умовно кажучи, певної цивілізації; системи спільних цінностей – матеріальних, духовних, ідеальних та розвитку людини, її менталітету та ідентичності, тобто ідей (ідеологія), суспільства (цивілізації), людини (культура антропологія). Значну увагу приділено також з'ясуванню низки теоретичних питань щодо сутності культури, її структури, взаємозв'язку з економічними, політичними та іншими суспільними процесами, співвідношенню загальнолюдських та національних культурних цінностей, традиціям та новаціям у культурі тощо. Розглядаються й проблеми становлення і розвитку українських політичних і культурних еліт, а також збереження національних культурних традицій в народному середовищі, що власне і зробило можливим українське культурне відродження і появу незалежної української держави у ХХ столітті. Ця дисципліна тісно переплітається з історією України, філософією, логікою, історією театру, музики тощо України та складає підґрунтя для адекватного розуміння змісту багатьох дисциплін. При вивченні цієї дисципліни буде зроблено ставку на поєднання традиційних (звичних) форм роботи – лекція, обговорення питань семінару, а також використовуватимуться робота з текстом, організація диспутів, написання творчого завдання-есе тощо. Вивчаючи цей курс ви матимете можливість долучитись до дискусій з приводу важливих питань національної моральності й професійної культури. Думка

кожного учасника освітнього процесу стане невід'ємною складовою здобуття відповідей на одвічні питання про межі культурної свободи, цивілізованості, освіченості, дотримання традицій.

Підготовка здобувачів вищої освіти з курсу «Історія культури: Історія української культури» потребує використання активних форм навчання, які наближають навчальний процес до реальних професійних ситуацій. Для активізації процесу навчання студентів у ході вивчення дисциплін застосовуються такі навчальні технології та засоби: на лекціях чітко та зрозуміло структурується матеріал; увага здобувачів зосереджується на проблемних питаннях; наводяться конкретні приклади практичного застосування отриманих знань; здобувачі вищої освіти заохочуються до критичного сприймання нового матеріалу замість пасивного конспектування; використовуються наочні матеріали, технічні засоби навчання: мультимедійний проектор, слайди тощо. На семінарських заняттях обговорюються основні проблеми теми; проводяться дискусії, спрямовані на поглиблення, розширення, деталізацію і діяльність студентів, формуванню самостійності суджень, умінню відстоювати власні думки, аргументувати їх на основі наукових фактів та сприяють оволодінню фундаментальними знаннями, допомагають розвивати логічне мислення, формувати переконання, оволодівати культурою толерантності. Самостійну роботу студента викладач планує разом зі студентом, але виконує її студент за завданнями та під методичним керівництвом і контролем викладача; зміст самостійної роботи за темами методичними рекомендаціями освітньої компоненти. Обов'язковими елементами активізації навчальної роботи студентів є чіткий контроль відвідування здобувачами вищої освіти занять, заохочення навчальної активності, справедлива диференціація оцінок.

2. Мета та завдання курсу Метою викладання освітньої компоненти «Історія культури: Історія української культури» є формування знань про культурно-історичні надбання українського народу, як специфічну функцію й модель людського буття; ознайомлення із методикою аналізу й вивчення духовних здобутків українського народу, особливостями розвитку української культури, в контексті світової культури.

Завданнями вивчення освітньої компоненти є:

- розуміння сутності формування української народності та її культури;
- вивчення етапів та особливостей формування української культури;
- усвідомлення необхідності знань з курсу «Історія культури: Історія української культури» для розуміння сучасних реалій розвитку української культури та світових культуро творчих процесів;
- проведення культурологічного аналізу сучасних культурних процесів в українській культурі.

3. Програмні компетентності та результати навчання

ФК 1. Здатність презентувати результати професійної діяльності в усній та письмовій формі, надавати відповідну аргументацію.

ФК 2. Здатність визначати ступінь цінності та унікальності об'єктів культури в українському та міжнародному контекстах.

ФК 3. Здатність критично аналізувати культурні явища та процеси з використанням загальнонаукових та спеціальних наукових методів.

ФК 4. Здатність розуміти та інтерпретувати джерела культури (писемні, речові, візуальні) з урахуванням різних контекстів (історичного, соціального, антропологічного, політичного, релігійного, екологічного тощо).

ФК 5. Здатність використовувати різноманітні джерела інформації та методологічний апарат культурології для виявлення, аналізу культурних потреб суспільства.

ФК 9. Здатність оцінювати матеріальну та духовну цінність об'єкта культурної спадщини різних історичних періодів та географічних ареалів.

ФК 10. Здатність популяризувати знання про культуру та поширювати інформацію культурологічного змісту, використовуючи сучасні інформаційні, комунікативні засоби та візуальні технології.

ПРН 1. Мати навички критичного мислення, викладати у зрозумілий спосіб власні думки, здійснювати їх аргументацію.

ПРН 5. Збирати, упорядковувати та аналізувати інформацію щодо культурних явищ, подій та історико-культурних процесів.

ПРН 6. Виявляти, перевіряти та узагальнювати інформацію щодо різноманітних контекстів культурної практики, визначати ступінь їх актуальності із застосуванням релевантних джерел, інформаційних, комунікативних засобів та візуальних технологій.

ПРН 7. Розуміти чинники культурної динаміки, принципи періодизації культурних процесів, їх специфічні риси та характеристики.

ПРН 8. Інтерпретувати культурні джерела (речові, друковані, візуальні, художні) з використанням спеціальної літератури та визначених методик, аргументовано викладати умовиводи щодо їх змісту.

ПРН 9. Аналізувати ефективність культурних політик, технологій реалізації культурних ідей у контексті конкретних параметрів їх запровадження.

ПРН 10. Розпізнавати та класифікувати різні типи культурних продуктів, визначати їх якісні характеристики на основі комплексного аналізу.

ПРН 13. Презентувати знання про культуру відповідно до спеціалізації представників різних професійних груп та здобувачів освіти.

ПРН 14. Вести публічну дискусію та підтримувати діалог з питань української культури з фахівцями і нефхівцями.

ПРН 15. Вільно спілкуватися з професійних питань усно та письмово державною та іноземними мовами з урахуванням мети спілкування та соціокультурних особливостей його контексту.

ПРН 16. Визначати, формулювати та аргументувати власну громадянську та професійну позицію щодо актуальних суспільних питань.

4. Обсяг курсу на 2023-2024 навчальний рік

Кількість кредитів/годин	Лекції (год.)	Практичні заняття (год.)	Самостійна робота (год.)
8/240	42	44	154

5. Ознаки курсу

Рік викладання	Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язкова/вибіркова компонента
----------------	---------	---------------	---------------------	----------------------------------

1	1,2	Спеціальність 034 культурологія	1	обов'язкова
---	-----	------------------------------------	---	-------------

6. Технічне й програмне забезпечення/обладнання. Мультимедійний проектор; офісні програми призначені для основної маси користувачів: текстові і табличні процесори, графічні редактори, засоби презентацій, системи управління базами даних, а також їх інтегровані пакети (MicrosoftWord, MicrosoftExcel, LotusSmartSuite, OpenOffice, LibreOffice).

7. Політика курсу. Політика курсу полягає в послідовному та цілеспрямованому здійсненні навчального процесу на засадах прозорості, доступності, наукової обґрунтованості, методичної доцільності та відповідальності учасників освітнього процесу.

1. Науково-педагогічні, наукові та педагогічні працівники закладу вищої освіти зобов'язані:

- 1) забезпечувати високий науково-теоретичний і методичний рівень викладання;
- 2) дотримуватись норм педагогічної етики, моралі, поважати людську гідність майбутніх спеціалістів;
- 3) залучати здобувачів освіти до наукової діяльності;
- 4) дотримуватися в освітньому процесі академічної доброчесності та забезпечувати її дотримання здобувачами вищої освіти;
- 5) розвивати в осіб, які навчаються в ХДУ самостійність, ініціативу, творчі здібності;
- 6) дотримуватися законів України, Статуту ХДУ інших нормативно-правових актів.

2. Здобувачі вищої освіти, зобов'язані:

- 1) дотримуватися вимог законодавства, Статуту та правил внутрішнього розпорядку ХДУ;

2) виконувати вимоги з охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії, протипожежної безпеки, передбачені відповідними правилами та інструкціями;

3) виконувати вимоги освітньої програми та досягати визначених для відповідного рівня вищої освіти результатів навчання:

- не пропускати заняття без поважної причини та не запізнюватися;
- брати активну участь в освітньому процесі, вести конспекти лекцій, практичних занять, готувати теоретичний та практичний матеріал, виконувати передбачені курсом вправи, вирішувати задачі та тестові завдання;
- здійснювати самостійну підготовку до занять згідно до затвердженого плану;
- відпрацьовувати пропущені заняття (лекції, практичні, семінарські) у вигляді рефератів, презентацій, розрахунків згідно з темою заняття під час консультацій викладача за розкладом кафедри не пізніше завершення семестру;
- складати згідно з графіком поточний модульний контроль з дисципліни;

4) дотримуватись академічної доброчесності:

- самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилатись на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримуватись норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надавати достовірну інформацію про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

За порушення академічної доброчесності (плагіат, фальсифікація, списування, обман тощо) здобувачі освіти можуть бути притягнені до академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- відрахування із університету.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Семінарські та практичні роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (60% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання (дострокове складання) курсу відбувається з дозволу деканату за наявності поважних причин. Політика щодо академічної доброчесності: Списування під час іспиту заборонене. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час виконання практичних робіт. У конспектах самопідготовки до семінарських занять необхідно вказувати джерела отримання інформації. Політика щодо відвідування: Відвідування занять є одним із компонентів оцінювання, адже дає змогу отримати максимальний бал за усі види робіт. У випадку проведення навчальних екскурсій, їх відвідування оцінюється як окремий вид роботи. Есе оцінюються як окремий вид роботи. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

8. Схема курсу

Тиждень, дата, години	Тема, план	Форма навчального заняття (кількість годин аудиторної та самостійної роботи)	Список рекомендованих джерел (за нумерацією розділу 11)	Завдання	Максимальна кількість балів
Модуль 1. Вступ до курсу «Історія української культури»					

<p>Тиждень академічних годин 2</p>	<p>Тема 1. .1.1. Концептуальні підходи щодо визначення категорії «культура»: її сутності, функцій та структури</p>	<p>лекція</p>	<p>основна 10, 17, 27, додаткова 17</p>		<p>конспект лекції – 1 бал Самостійна робота 2 бали</p>
--	--	---------------	---	--	---

<p>Тиждень А дата академічних годин 2</p>	<p>Тема 2. Поняття світової та національної культури.</p> <p>1.2. Періодизація, джерельна база, методологічні принципи вивчення історії української культури</p>	<p>лекція</p>	<p>основна 11, 26, 32, електронні ресурси 1, 2</p>	<p>Сформулюйте місце української культури . у світовому процесі Опорні тези у формі аналітичної таблиці</p>	<p>конспект лекції – 1 бал</p> <p>С.Р.2 бали</p>
<p>Тиждень А дата , академічних годин 2</p>	<p>Тема 3КУЛЬТУРА ПЕРВІСНОГО СУСПІЛЬСТВА І ДАВНІХ ЦИВІЛІЗАЦІЙ НА ТЕРИТОРІЇ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ</p> <p>2.1. Первісні культури на теренах сучасної України.</p> <p>2.2. Культура народів Кімерії, Скіфії і Сарматії.</p>	<p>лекція</p>	<p>основна 10, 18, 29, 35 додаткова 1, 2</p>	<p>Підготувати мультимедійну презентацію (обсяг до 10 слайдів)</p>	<p>конспект лекції – 1 бал</p> <p>3 бали</p>

Тиждень А дата , академічних годин 2	Тема 4.АНТИЧНА КУЛЬТУРА НА ТЕРЕНАХ ПІВНІЧНОГО ПРИЧОРНОМОР'Я Наша бо земля протягом довгих століть належала до антично-грецького кругу, до кола античної культу- ри Еллади... Про це варто замислюватися частіше й глибше. Наша земля, отже, знаходиться в	лекція	основна 13, 15 додаткова 18	(доповіді з аудіовізуальною репрезентацією)	конспект лекції – 1 бал С.Р.2 бали

	<p>крузі великої, в своїм універсалізмі неперевершеної, властиво, єдиної культури, до якої належав старовинний світ...</p> <p>Євген Маланюк</p> <p>Феномен і загальна характеристика античної культури • Грецька колонізація Північного Причорномор'я • Суспільно-політичний устрій грецьких колоній • Економічний розвиток грецьких колоній • Основні тенденції розвитку духовної культури греків регіону • Містобудування та планування грецьких полісів • Архітектура, образотворче мистецтво та</p>				
--	---	--	--	--	--

	<p>скульптура • Релігійне життя • Культурні впливи античних держав Північного Причорномор'я в р</p>				
<p>Тиждень Б дата академічних годин 2</p>	<p>Тема ПОЧАТКИ СЛОВ'ЯНСЬКОГО КУЛЬТУРОГЕНЕЗУ НА ТЕРЕНАХ УКРАЇНИ</p> <p>У лівого їх (гір) схилу, що спускається до півночі, починаючи від місця народження ріки Вістули, на безмежних просторах розташувалося багатолюдне плем'я венетів. Хоча їх найменування міняються</p>	<p>лекція</p>	<p>основна 2, 29, 37 додаткова 17, електронні ресурси 10, 12</p>	<p>Теоретична доповідь до 5 хв.</p>	<p>виступ з доповіддю – 3 бали</p> <p>С.Р.2 бали</p>

	<p>тепер відпо- відно до різних родів і місцевостей, переважно вони називаються склавенами й антами...</p> <p>Йордан. Гетика</p> <p>Праслов'янські археологічні культури бронзової доби на теренах України • Праслов'яни передскіфського часу</p> <p>• Культура праслов'ян у скіфський період • Перші письмові повідомлення про слов'ян • Культура ранніх слов'ян першої половини I тис. н. е. • Слов'янські куль- тури V–VII ст. • Культура східнослов'янських племен VII–IX ст.</p>				
--	---	--	--	--	--

<p>Тиждень <u>Б</u> дата академічних годин 2</p>	<p>Тема 1. ПОНЯТТЯ «КУЛЬТУРА».</p> <p>КУЛЬТУРА — ОБ'ЄКТ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ</p> <p>Щоб зрозуміти сучасність культурного стану народу, щоб зрозуміти культуру народу взагалі, треба знати закони, по яких культура розвивається, зрозуміти за- кони постійної зміни культурних форм, щоб розібра- тися, що в культурі народу є нового, а що є пережит- ком, що є старе й відмираюче, а що є хоч старе, але повне життєвої сили; для цього всього треба прихо-</p>	<p>семінар</p>	<p>основна 10, 12, 34 додаткова 17,</p>	<p>Підготовте повідомлення або презентації</p>	<p>виступ з доповіддю — 3 бали</p> <p>С.Р. 2 бали</p>
--	--	----------------	---	--	---

	<p>дити до студіювання народної культури з історичною метою, себто студіювати не просто культуру народу, а історію його культури. Маючи бажання студіювати культуру українського народу, конче треба студіювати історію української культури.</p> <p>Д. Антонович. Українська культура</p> <p>Поняття «культура»: походження та визначення • Ос- новні культурологічні теорії • Культура і цивілізація: спів- відношення понять • Форми культури і суб'єкти культур- ної творчості • Поняття світової, національної та ет- нічної культури •</p>				
--	--	--	--	--	--

	<p>Масова й елітарна культура • Соціальні функції культури • Види культурних норм та їх суспільне призначення • Мистецтво як явище культури</p>				
--	---	--	--	--	--

Модуль 2

<p>Тиждень <u>A</u>, дата, академічних годин 4</p>	<p>Тема 2.ПЕРЕДУМОВИ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ</p> <p>Україна стане колись новою Елладою. Чудовий клімат цієї країни, гідна вдача народу, його музичний хист, родюча земля — колись пробудяться. Із малих племен, якими також були колись греки, постане велика культурна нація. Її межі простягнуться до</p>	<p>семінар</p>	<p>основна 10, 14, 25, 20 додаткова 1, 2, 6</p>	<p>(мультимедійні презентації 10 слайдів)</p>	<p>конспект лекції – 1 бал</p> <p>S.P. 3 бали</p>
--	---	----------------	---	---	---

	<p>Чорного моря, а відтіля ген — у широкий світ.</p> <p>І. Г. Готфрід. Ідеї до філософії історії</p> <p>Поняття про етнос, народ, націю • Концепції походження слов'ян • Проблема українського етногенезу • Характеристика основних етапів культурного розвитку України • Історія походження слів «Русь» та «Україна»</p> <p>• Культурно-історична своєрідність регіонів України •</p> <p>Мова як одна з головних складових ознак етносу: проблеми походження та розвитку української мови</p>				
Тиждень А	Тема 3. КУЛЬТУРА	семінар	основна 33, 35, 37		конспект лекції – 1

<p>дата, академічних годин 4</p>	<p>ДОБИ ПЕРВІСНОГО ЛАДУ</p> <p>НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ</p> <p>Культуро- й етногенез стародавнього населення Украї-</p> <p>ни відзначалися багатоманітністю. Східний слов'янин,</p> <p>наш предок українець — не є одвічна біологічна да-</p> <p>ність, а спадкоємець усіх попередніх народів, котрі</p> <p>спільними зусиллями витворили підвалини його специ-</p> <p>фічного національного способу життя та світогляду.</p> <p>П. П. Толочко, Д. Н. Козак, С. Д. Крижацький.</p> <p>Давня історія України</p> <p>Первісна епоха та її місце в історії людства</p>		<p>додаткова 12, 13</p>		<p>бал</p> <p>С.Р.2 бали</p>
--------------------------------------	---	--	-------------------------	--	------------------------------

	<ul style="list-style-type: none"> • Синкретизм і міфологізм свідомості первісних людей • Система релігійних вірувань • Культурогенез на теренах України в кам'яну добу • Енеоліт на території України • Трипільська культура • Культура населення України у бронзовому віці (друга половина III–початок I тис. до н. е.) • Залізний вік (початок I тис. до н. е.–IV ст. н. е.) • Культурні досягнення киммерійців, скіфів, сарматів 				
<p>Тиждень <u>Б</u></p> <p>академічних годин 10</p>	<p>Тема КУЛЬТУРА КИЇВСЬКОЇ РУСИ ТА ГАЛИЦЬКО-ВОЛИНСЬКОЇ</p>	лекція	основна 7.10.18 додаткова,4.	Словникова робота.	виступ з доповіддю – 3 балів С.Р.2 бали

	<p>ДЕРЖАВИ</p> <p>Въ лѣто 6545. Заложил Ярославъ городъ великий Кы- евъ, у него же града врата суть золотая, заложил же и цер- ковь святыя Софья, премудрость Божию, митрополью, и посемь церквей на Златыхъ вратѣхъ камену свя- тыя Богородица Благовѣщение... И при семь нача вѣра крестьянская плодиться в Руси и раширяться...</p> <p>Повість минулих лѣт</p> <p>Релігія: язичницькі вірування, особливості прийняття християнства та його вплив на розвиток культури •</p> <p>Мова і писемність • Найдавніші пам'ятки писемності •</p>				
--	--	--	--	--	--

	<p>Літературна традиція • Зародження і розвиток шкільно-ї освіти • Наукові знання • Філософська та юридична думка часів Київської Русі • Розвиток архітектури й ос-новні пам'ятки монументального будівництва • Образотворче мистецтво • Музична творчість • Ремесло та промисли • Культура Галицько-Волинського князівства</p>				
<p>Тиждень <u>Б</u> академічних годин 10</p>	<p>Тема КУЛЬТУРНІ ПРОЦЕСИ НА УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ У XIV–ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ XVII СТ. КОЗАЧЧИНА ЯК</p>	лекція	<p>основна 4, 26, 27 додаткова 18</p>	Словникова робота.	<p>виступ з доповіддю – 3 бали</p> <p>С.Р 2 бали</p>

	<p>КУЛЬТУРНЕ ЯВИЩЕ</p> <p>Послухай мене, сину, і не нехтуй словами моїми, доб-</p> <p>рий дарунок дарую тобі я, не погорджуй ти ним. Візь-</p> <p>мися за науку охочіш, аніж за срібло. Шануй мудрість,</p> <p>а не злото: знання волі Божої відшукуй, а не перли й</p> <p>каміння дорогоцінне, бо всі ті речі мудрість перева-</p> <p>жить, і немає на світі нічого, що б з нею зрівнялось.</p> <p>Мелетій Смотрицький. Тренос</p> <p>Умови та загальна характеристика розвитку культу-</p> <p>ри України. Братства • Вплив Реформації та Контр-</p> <p>реформації на</p>				
--	---	--	--	--	--

	<p>суспільне життя в Україні • Розвиток української мови. Книгодрукування • Освіта • Гуманізм у літературі. Полемічні твори • Театральне та музичне мистецтво • Архітектура й образотворче мистецтво • Козацтво як чинник пробудження національної самосвідомості. Політична культура козацтва • Обряди та звичаї запорізьких козаків • Філософія козацького життя. «Козацька» етнічна самосвідомість • Козацькі культи та цінності</p>				
Тиждень <u>Б</u>	Тема УКРАЇНСЬКА КУЛЬТУРА	лекція	основна 11, 12, 14, 28, 30, 33, 37		виступ з доповіддю – 3 бали

<p>академічних годин 12</p>	<p>ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ XVII– КІНЦЯ XVIII СТ. УКРАЇНСЬКЕ БАРОКО</p> <p>Ми під козацьким чубом і в українській свитці мали</p> <p>свого Піфагора, Орігена, Лейбніца.</p> <p>В. Каразін про Г. Сковороду</p> <p>Особливості розвитку української культури другої по-</p> <p>ловини XVII–кінця XVIII ст. Феномен українського ба-</p> <p>роко • Освіта. Києво- Могилянська академія • Книгодру-</p> <p>кування • Література. Розвиток передової суспільно-</p> <p>політичної думки • Розвиток наукових знань. Козацькі</p> <p>літописи • Філософія</p>		<p>додаткова 13</p>	<p>Підготувати інформаційне повідомлення</p>	<p>С.Р.1 бал</p>
---------------------------------	--	--	---------------------	--	------------------

	<p>Г. Сковороди • Театральне та му- зичне мистецтво • Архітектура та скульптура баро- ко. Впливи рококо та класицизму • Образотворче мис- тецтво. Декоративне й ужиткове мистецтво</p>				
<p>Тиждень <u>Б</u> академічних годин 4</p>	<p>Тема КУЛЬТУРА КИЇВСЬКОЇ РУСІ</p> <p>.1. Яке соціокультурне значення мало хрещення Київської Русі?</p> <p>2. Назвіть основні пам'ятки писемності та літератури Київської Русі.</p> <p>3. Якою була матеріальна культура Київської Русі? Назвіть основні її здобутки у галузі мистецтв.</p> <p>4. Які пам'ятки архітектури збереглися в Україні від часів</p>	<p>семінар</p>	<p>Основна 26.33.18. додаткова 2, 1, 10</p>	<p>виступ з доповіддю – 3 бали</p> <p>С.Р. 3 бали</p>	

	Київської Русі? 5. Які є відомості про розвиток освіти і науки в Київській Русі?				
Тиждень <u>А</u> академічних годин 4	Тема КУЛЬТУРА ГАЛИЦЬКО ВОЛИНСЬКОГО КНЯЗІВСТВА У чому полягає значення культури Галицько-Волинського князівства для подальшого розвитку української культури?	семінар	основна 4, 6, 10 додаткова 17	1. Підготувати повідомлення	виступ з доповіддю – 3 бали С.Р.2 бали
Модуль 3 КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКІ ПРОЦЕСИ НА ЗЛАМІ СТОЛІТЬ					
Тиждень <u>А</u> дата, академічних годин 6	Тема 1. Яке значення Великого князівства Литовського в розвитку освіти й культури України? 2. З яких причин у XIV – XV ст. випусники шкіл України здобували освіту в європейських університетах? Пригадайте українських	семінар	основна 2, 7, 16 додаткова 4, 8, 9, 10, 12, 14,	Підготувати конспект, проаналізувати критичні праці сучасних мистецтвознавців з теми	конспект лекції – 1 бал С.Р.2 бали

	<p>вчених, їх діяльність на терені європейських культур.</p> <p>3. Чи можна стверджувати, що жива українська мова досить позначилася на створенні нових редакцій творів часів Київської Русі та інших переробках давніших Євангеліє, житій святих, проповідницьких пам'яток письменства у XV ст.?</p> <p>4. Розкрийте роль братств у національному відродженні України.</p> <p>5. У чому полягає вплив виникнення друкарської справи в Україні на розвиток освіти, українського письменства та культури в цілому?</p> <p>6. Яке значення мала Острозька школа для української культури?</p> <p>7. Які обставини об'єктивного і суб'єктивного характеру</p>				
--	--	--	--	--	--

	<p>забезпечили</p> <p>унікальну роль Києво-Могилянської академії в історії української культури та культури інших слов'янських народів?</p>				
<p>Тиждень <u>A</u> дата, академічних годин 4</p>	<p>Тема 1. Які позитивні та негативні наслідки для розвитку української культури мало перебування України в складі Литви та Польщі?</p> <p>2. Який вплив на українську культуру XIV–XVI ст. мала боротьба українського народу проти іноземних поневолювачів?</p> <p>3. Яке значення козацтва в утвердженні культурної самобутності українського народу?</p> <p>4. У чому полягає значущість творчості письменників-полемістів</p>	<p>семінар</p>	<p>основна 10, 16, 26 електронні ресурси 10, 11, 12</p>	<p>1. Підготувати повідомлення</p>	<p>виступ з доповіддю – 3 бали</p> <p>С.Р 2 бали</p>

	<p>XVI ст.?</p> <p>5. Як позначилося виникнення друкарства на розвитку культури й освіти в Україні?</p> <p>6. Назвіть найважливіші осередки освіти в Україні у XIV–першій половині XVII ст.</p> <p>7. Охарактеризуйте козацьку ментальність</p>				
<p>Тиждень <u>A</u> дата, академічних годин 4</p>	<p>Тема 1. Охарактеризуйте особливості розвитку української культури другої половини XVII–XVIII ст.</p> <p>2. Хто був першим книгодрукарем в Україні? Назвіть перші друкарні та видані книги. Роль книгодрукування у культурному розвитку суспільства?</p>	<p>семінар</p>	<p>основна 10, 16, 26 електронні ресурси 10, 11, 12</p>	<p>1. Підготувати повідомлення</p>	<p>виступ з доповіддю – 3 бали</p> <p>С.Р 2 бали</p>

	<p>3. Які основні жанри української літератури XVII–XVIII ст.? У чому полягає значення «козацьких літописів»?</p> <p>4. У чому проявилася гуманістична спрямованість творчості Г. Сковороди?</p> <p>5. Яка роль Києво-Могилянської академії в розвитку культури України?</p> <p>6. Назвіть найвизначніші пам'ятки українського бароко в архітектурі.</p> <p>7. Які особливості притаманні музичній творчості композиторів М. Березовського, Д. Бортнянського, А. Веделя?</p> <p>8. Назвіть спільне й особливе між українським бароко та здобутками світового мистецтва</p>				
Тиждень <u>А</u>	Тема	семінар	основна 10, 16, 26		виступ з доповіддю

<p>дата, академічних годин 4</p>	<p>УКРАЇНСЬКИЙ МЕНТАЛІТЕТ</p> <p>Ми — нація, сузір'я мільонів,</p> <p>Ми — серце воль, ми — буйна кузня сили.</p> <p>Ю. Липа</p> <p>Поняття «ментальність» (менталітет) — проблема</p> <p>дефініції • Психокультурні координати ментальності та</p> <p>їх сутнісні визначення • Засоби наукової інтерпретації</p> <p>української ментальності • Структура та функціональ-</p> <p>ний простір ментальності • Основні ментальні харак-</p> <p>теристики українського суспільства •</p>		<p>електронні ресурси 10, 11, 12</p>	<p>1. Підготувати повідомлення .</p>	<p>– 3 бали</p> <p>С.Р. 2 бали</p>
--------------------------------------	---	--	--	--	------------------------------------

	<p>Кордоцентризм української ментальності • «Хвороби» національної психіки • Система цінностей українського суспільства • Українська національна ідея. Інтелектуальне забезпечення української національної ідеї • Категорії «національна самосвідомість» і «національна свідомість»</p>				
Модуль 4 ГЕНЕЗА І СУЧАСНИЙ СТАН УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ					
<p>Тиждень <u>Б</u> дата, академічних годин 2</p>	<p>Тема УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ЗНАННЯ, СВИТОГЛЯДНІ УЯВЛЕННЯ, ВІРУВАННЯ. МІФОЛОГІЧНИЙ</p>	<p>семинар</p>	<p>основна 11, 12, 25, 33 електронні ресурси 10, 11, 12</p>	<p>Підготувати мультимедійну презентацію (до 12 слайдів)</p>	<p>конспект лекції – 1 бал</p> <p>С.Р. 3 бали</p>

**ПРОСТІР
УКРАЇНЦІВ**

От вільхи не люблю —
вона шорстка.

Осика... все тремтить.
Дуби поважні надто.

Дика рожа задирлива,
так само й глід, і терен.

А ясень, клен і явір —
гордовиті.

Калина так хизується
красою,

що байдуже їй до всього
на світі.

Леся Українка. «Лісова
пісня»

Шари народного
світогляду. Дуалізм
світоглядних уяв-

лень • Розуміння душі
• Пантеон богів.
Український

Олімп • Структура
українського
пандемоніуму • Сис-

тема народних знань
(народні астрономія,
метеоро-

	<p>логія, математика, метрологія, медицина і знахарство, ветеринарія, педагогіка) • Флора: символічне й прагматичне • Фауна як об'єкт персоніфікації</p>				
<p>Тиждень <u>Б</u> дата, академічних годин 4</p>	<p>Тема СИСТЕМА ТРАДИЦІЙНИХ ВЗАЄМИН І ПОВЕДІНКИ В УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ.</p> <p>СІМЕЙНА ОБРЯДОВІСТЬ УКРАЇНЦІВ</p> <p>Молодята милі, гарні та вродливі, Будьте ви багаті, вірні та щасливі. Злагода у хаті, мир міцний в оселі, Молодята милі, будьте ви веселі. Українська весільна</p>	<p>семінар</p>	<p>основна 2, 4, 10 електронні ресурси 10, 11, 12</p>	<p>Підготувати стислий огляд з основних документів про розвиток культури України</p>	<p>конспект лекції – 1 бал С.Р.1 бал</p>

	<p>пісня</p> <p>Громадська думка — чинник традиційних норм спілкування. Сім'я — коло родичів — сільська громада — механізм формування і контролю громадської думки • Корпоративність міського суспільства. Цехова ієрархія • Традиційна взаємодопомога — спростування усталеної думки про індивідуалізм українців. Голока • Побратимство та кумівство • Звичаєві норми спілкування й дозвілля (контроль часу роботи і відпочинку, статево-вікова сегрегація в системі обрядовості) • Осередки</p>				
--	---	--	--	--	--

	<p>громадського дозвілля (церква, майдан коло церкви, корчма) • Сімейна обрядовість (весільна, родильна, похоронна)</p>				
<p>Тиждень <u>Б</u> дата, академічних годин 2</p>	<p>Тема ТРАДИЦІЙНЕ ГОСПОДАРСТВО І МАТЕРІАЛЬНА КУЛЬТУРА УКРАЇНЦІВ. ВИРАЖЕННЯ МЕНТАЛЬНОСТІ Й ЕТНОПСИХОЛОГІЇ В НАРОДНІЙ МАТЕРІАЛЬНІЙ КУЛЬТУРІ</p> <p>Поставлю хату і кімнату, Садок-райочок насаджу. Посиджу я і походжу В своїй маленькій благодаті. Т. Шевченко</p>	<p>семінар</p>	<p>основна 7, 17, 118 додаткова 8, 9, 10</p>	<p>Підготувати мультимедійну презентацію однієї » до 14 сторінок.</p>	<p>конспект лекції – 1 бал</p> <p>С.Р.2 бали</p>

	<p>Традиційне господарство українців • Оселення та за- будова території. Вплив місця оселення на етнопсихологічні риси українців • Українська хата — символ української народної культури, образ світоглядних уявлень і людських стосунків • Сконцентрованість світоглядних уявлень українців у будівництві житла • Магічні вірування українців, виражені через декоративно-художнє оздоблення житла • Магічні функції предметів хатнього та господарського начиння • Традиційне</p>				
--	--	--	--	--	--

	<p>народ- не вбрання — упредметнювач духовних традицій і сві- тогляду • Символіка одягу та його ритуальне викори- стання • Оберегове значення рушника та його місце в обрядових діях • Традиції харчування. Хліб в обрядово- ритуальній сфері</p>				
					1.
					1.
					1.

9. Форма (метод) контрольного заходу та вимоги до оцінювання програмних результатів навчання

Оцінювання знань здобувачів регламентується Порядком оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Херсонському державному університеті.

Оцінювання результатів навчання в ХДУ здійснюється за 100-бальною шкалою. Оцінка відповідає рівню сформованості загальних і професійних компетентностей та отриманих програмних результатів навчання здобувача освіти та визначається шкалою ЄКТС та національною системою оцінювання (табл. 1):

Таблиця 1

Шкала оцінювання у ХДУ за ЄКТС

Сума балів /Local grade	Оцінка ЄКТС		Оцінка за національною шкалою/National grade	
			для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи)	для заліку
90 – 100	A	Excellent	Відмінно	Зараховано /Passed
82-89	B	Good	Добре	
74-81	C			
64-73	D	Satisfactory	Задовільно	
60-63	E			
35-59	FX	Fail	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано /Fail
1-34	F		Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Критерії оцінювання для кожного виду діяльності (робіт розробляються викладачем, погоджуються гарантом ОП, затверджуються рішенням засідання кафедри та відображаються у силабусі освітньої компоненти/навчальної дисципліни чи практики, методичних рекомендаціях до курсового проектування, написання кваліфікаційних робіт тощо. Критерії оцінювання доводяться до відома здобувачів на початку вивчення дисципліни та оприлюднюються на вебсторінці кафедри офіційного сайту ХДУ.

У разі невиконання здобувачем жодного із обов'язкових видів навчальної діяльності (робіт), зазначених у силабусі освітньої компоненти / навчальної дисципліни, його результат оцінюється у «0» балів.

Кількість балів, отриманих під час поточного оцінювання, фіксується у Журналі, при цьому, максимальна або мінімальна кількість балів, отримана під час семестрового навчання, сумується та цей показник вказує на виконання / часткове виконання / невиконання обсягу роботи за освітньою компонентою.

Оцінювання знань здобувача здійснюється на основі виконання всіх видів навчальної діяльності (робіт), поточної успішності та підсумкового контролю.

Загальна оцінка складається:

- 60 балів - поточне оцінювання (результати виконання всіх видів робіт);

- 40 балів - результати підсумкового контролю.

Максимальна кількість - 100 балів.

Загальна кількість балів за вибіркові види діяльності (робіт), які здобувач може отримати для підвищення підсумкової оцінки, не може перевищувати 10 балів (табл. 2).

Таблиця 2

Розподіл балів, які отримують здобувачі, за результатами опанування освітньої компоненти/навчальної дисципліни

№ з/п	Види навчальної діяльності (робіт)	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовний модуль 3	Змістовий модуль 4	Сума балів
Обов'язкові види навчальної діяльності (робіт)						
1.	Аудиторна робота					
	- тестування	-	2	-	2	4
	- письмова робота	1	2	1	2	6
	- практичні роботи	2	2	3	3	10
	- усне опитування	5	5	5	5	20
2.	Самостійна робота	3	3	3	3	12
3.	Рубіжний контроль	2	2	2	2	8
	Поточне оцінювання (разом)					60
	Підсумковий контроль (залікова робота, екзамен)	-	-	-	40	40

	Разом балів					100
Вибіркові види діяльності (робіт)						
1	- участь у наукових, науково-практичних конференціях, студентських олімпіадах; - підготовка наукової статті, наукової студентської роботи на конкурс, участь у концертах, виставах, виставках; - участь у проектних групах					10

Критерії оцінювання практичної підготовки визначаються для кожного виду робіт під час практики (мінімальна та максимальна кількість балів),. Критерії зазначаються у робочій програмі практики.

Критерії оцінювання курсових і кваліфікаційних робіт визначаються вимогами, розроблених кафедрою для відповідного типу робіт, з урахуванням унікальності навчальної дисципліни та загальних критеріїв щодо виконання, оформлення та захисту роботи здобувача. Критерії зазначаються у методичних рекомендаціях до виконання курсових, кваліфікаційних робіт.

Курсова робота (проект), практика, кваліфікаційна робота оцінюється окремо за національною, за 100-бальною шкалою та шкалою ЄКТС (табл. 3).

Таблиця 3

Оцінювання курсової роботи (проєкту), практики, кваліфікаційної роботи

Теоретична частина	Експериментальна частина	Захист роботи	Разом
--------------------	--------------------------	---------------	-------

до <u>40</u> балів	до <u>40</u> балів	до <u>20</u> балів	100
--------------------	--------------------	--------------------	-----

Поточне оцінювання обов'язкових видів навчальної діяльності (робіт) має бути націлене безпосередньо на досягнення очікуваних програмних результатів навчання та проводитися згідно з чіткими критеріями, зазначеними у силабусі освітньої компоненти/навчальної дисципліни, з якими здобувачі ознайомлені до початку виконання робіт (табл. 4).

Таблиця 4

Взаємозв'язок між програмними результатами навчання та обов'язковими видами навчальної діяльності (робіт)

Види робіт Програмні результати навчання (ПРН)	Тестування	Письмові роботи	Практичні (лабораторні) роботи	Усне опитування	Підготов ка мультим едійних презента цій	Підгото вка повідом лень, відвідув ання музеїв, виставо к, просмо три фільмів тощо	Разом
ПРН 1	+	+	+	+			
ПРН 5	-	-	-	-	+	+	
ПРН 6	-	+	-	-	+	+	
ПРН 7	+	-	+	+	-	-	
ПРН 8	-	+	+	-	-	+	

ПРН 9	+	+	+	+	-	-	
ПРН 10	-	+	+	+	-	-	
ПРН 13	-	-	-	-	+	+	
ПРН 14	-	-	+	-	+	+	
ПРН 15	-	+	+	+	-	-	
ПРН 16	-	+	+	+	-	-	
Разом балів							40

Кількість балів за виконання кожного обов'язкового виду навчальної діяльності (робіт) визначається викладачем освітньої компоненти /навчальної дисципліни із розподілом за мінімальним та максимально можливим балом з диференціацією за можливими видами роботи

Результати оцінювання під час семестрового контролю мають бути внесені до Відомостей обліку успішності, до залікової книжки (індивідуального навчального плану) здобувача освіти.

9.1. Модуль 1. Українське національне відродження - 30 максимальна кількість балів за цей модуль

Форма (метод) контрольного заходу, критерії оцінювання та бали

9.2. Модуль 2. Художня культура України ХІХ століття - 30 максимальна кількість балів за цей модуль

Форма (метод) контрольного заходу, критерії оцінювання та бали*

Диф.залік (40 балів)

9.3. Модуль 3. Культурно-мистецькі процеси на зламі століть - 30 максимальна кількість балів за цей модуль

Форма (метод) контрольного заходу, критерії оцінювання та бали*

9.4. Модуль 4. Генеза і сучасний стан української культури - 30 максимальна кількість балів за цей модуль

Форма (метод) контрольного заходу, критерії оцінювання та бали*

9.5. Критерії оцінювання за підсумковою формою контролю Екзамен (40 балів)*

*За ведення конспекту лекцій нараховується 1 бал за кожну тему, що повністю відображена у вашому конспекті. Таким чином, за роботу на лекціях ви можете отримати бали. Нагадуємо, що під час лекцій та інших занять не припустимо відволікатись розмовами, користуватись мобільними телефонами чи іншими гаджетами, порушувати дисципліну в будь-який інший спосіб. Запізнення на лекцію так само не припустимі, викладач залишає за собою право не допустити до занять студента, що порушує дисципліну або запізнюється. Поважайте працю викладача, ваших товаришів по навчанню та себе – дотримуйтесь дисципліни під час освітнього процесу. Ці ж самі правила поведінки поширюються й на інші форми занять (семінари, самостійна роботи тощо). Користування електронними пристроями для доступу до мережі Інтернет припустиме лише під час семінарських / практичних занять за вказівкою чи дозволом викладача. Пропущені лекції слід відпрацювати, переписавши конспект та продемонструвавши його викладачу, при цьому слід бути готовим відповісти на його запитання за змістом лекції.

Робота на семінарах оцінюється за наступними критеріями:

- ваша присутність та повний конспект семінарських питань забезпечують вам 1 бал;
- для того, аби отримати ще один бал слід брати участь в опрацюванні семінарських питань (доповнення, відповідь на питання викладача, висловлювання своєї обґрунтованої точки зору під час обговорення проблемних питань);
- виступ із доповіддю на питання за планом семінарського завдання може принести вам ще один бал за умови, що відповідь буде змістовною та відповідати плановому питанню;
- якщо, при виступі, ви проявите ґрунтовну підготовку, висловите власну точку зору щодо проблеми, що висвітлюється й підкріпите її аргументацію, правильно відповісте на уточнюючі питання викладача то можете отримати ще 1 бал.

Таким чином, ваша участь в роботі семінару принести вам до 4 балів за одне заняття. Пропущений семінар відпрацьовується написанням конспекту всіх питань з плану заняття та відповідями на питання викладача за змістом семінару під час відпрацювання.

Не виконання завдань знижує ваш бал пропорційно відсотку й рівнів складності завдань з якими ви впораєтесь. Ваша присутність без підготовки та нездатності впоратись із завданнями оцінюється 0 балів. Відпрацювання пропущених чи оцінених у 0 балів занять відбувається за умови попереднього ознайомлення з матеріалами для підготовки до заняття та виконання завдань, запропонованих викладачем (увага – завдання можуть відрізнятись від тих, що вирішували ваші одногрупники).

Самостійна робота оцінюється викладачем з розрахунку 0,5 бала за два повністю висвітлених в конспекті питання. За виконання завдань для самостійної роботи ви можете отримати до 2,5 бали.

Підсумковий контроль з дисципліни відбувається у вигляді усного семестрового екзамену, на якому ви можете отримати до 40 балів в залежності від повноти та обґрунтованості ваших відповідей. Якщо під час проходження курсу ви набрали 60 балів, то маєте право не здавати семестровий екзамен вдовольнившись підсумковою оцінкою відповідно до кількості набраних балів. Питання до диференційованого заліку та екзамену можна подивитись у робочій програмі

10. Список рекомендованих джерел (наскрізна нумерація)

Основні

1. Абрамович С.Д. Церковне мистецтво. – К.:Кондор, 2005. – 208 с.
2. Богуцький Ю.П. Стан та перспективи розвитку культури в Україні. – К., 2004.
3. Вечерський В.В. Українські дерев'яні храми. – К.: Наш час, 2007.
4. Горський В.С. Філософія в українській культурі: методологія та історія. Філософські нариси. – К.: Центр практичної філософії, 2001.
5. Жишкович В.І. Пластика Русі-України: X – перша половина XIV століть. – Львів: Інститут народознавства НАН України, 1999.
6. Історія декоративного мистецтва України: У 5 т. / НАН України, ІМФЕ ім. М. Рильського. – К., 2010–2016.
7. Історія українського мистецтва: у 5 т. / [гол. ред.. Г.Скрипник] НАН України, ІМФЕ ім. М.Рильського. – К., 2008.
8. Історія української культури. Навч. посібник / за ред. В.А.Качкана. – К.: Просвіта, 2016. – 368 с.
9. Історія української культури. Навчально-методичний посібник / Н.В.Аксьонова, А.М.Домановський, Т.О.Чугуй. – Харків: ХНУ ім.В.Н.Каразіна, 2017. – 196 с.
10. Історія української культури: У п'яти томах/НАН України В.М.Даниленко (гол. ред.).– К.: Наук. думка, 2001–2011.
11. Качкан В.А., Величко О.Б., Божко Н.М. Історія української культури. – К.: ВСВ «Медицина», 2016. – 368 с.
12. Кислюк К.В. Історія української культури. – К.: Просвіта, 2016. – 354 с.
13. Кияновська Л. Українська музична культура: Навч. пос. – Кю:ДМЦНЗКМ, 2002. – 178.
14. Кордон М.В. Історія української культури. – К.: Просвіта, 2017. – 336 с.
15. Коріній Л.П. Історія української музики. – Частина 1: Від найдавніших часів до середини XVIII століття. – Київ-Харків-Нью-Йорк: Вид-во М.П.Коць, 1996. – 314 с.
16. Кривавич Д.П. Українське мистецтво: Навч. пос.: у 3 ч. – Львів: Світ, 2003
17. Культурологія: українська та зарубіжна культура: Навч. посібник / За ред. М.М. Заковича, І.А. Зязюна та ін. – К.: Знання, 2009.

18. Левченко М. Українська художня культура: Навчальний посібник. – Херсон, 2009.
19. Лозко Г. Етнологія України: Філософсько-теоретичний та етнорелігієзнавчий аспект. – К.: АртЕК, 2001.
20. Любич О.А., Співак В.В., Олійник О.І., Чебоненко С.О. Історія української культури. – Чернігів: Десна Поліграф, 2018. – 455 с.
21. Макаров А. Світло українського бароко. – К.: Мистецтво, 1994. – 288 с.
22. Макарчук С.А. Етнічна історія України: Навч. посіб. – К.: Знання, 2008.
23. Овсійчук В. Українське малярство X – XVII ст. Проблеми кольору. – Львів: Інститут народознавства НАН України, 2006.
24. Овсійчук В.А. Майстри українського бароко: Жовківський художній осередок. – К.: Наукова думка, 1991.
25. Павлова О.Ю. Історія української культури. 2-ге видання. – К.: Кондор, 2017. – 340 с.
26. Попович М. Нарис історії культури України. – К., 2001.
27. Русин М.Ю. Історія української філософії: Навч. посібник. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2008.
28. Степовик Д. Історія української ікони X – XX століть. – К.: Либідь, 2004. – 442 с.
29. Українська культура в європейському контексті / За ред. Ю.П. Богуцького. – К.: Знання, 2007.
30. Український іконопис XII – XIX ст. – К.: Галерея, 2005.
31. Уманцев С.Ф. Мистецтво давньої України. Історичний нарис. – К.: Либідь, 2002.
32. Хома І.Я. Історія української культури. – К.: Кондор, 2017. – 356 с.
33. Художня культура України: Навч. пос. / За заг. ред. Л. Масол. – Х: Ранок, 2010.
34. Цапко О.М. Історія української культури. – К.: Знання, 2018. – 176 с.
35. Чижевський Д.І. Історія української літератури. – К.: Академія, 2008.
36. Шейко В.М. Історія української культури. – К.: Кондор, 2017. – 271 с.
37. Шейко В.М., Білоцерківський В.Я. Історія української культури: Навч. посібник. – К.: Знання, 2009.
38. Шовкошитий В. Долітописна історія України. – К.: Український патріот, 2016. – 424 с. (іл. 104 с.).

Додаткові

1. Веселовська Г.І. Український театральний авангард. – К., 2010.
2. Гринишина М.О. Театр української драматургії: Сучасна та класична українська п'єса на сценах театрів у 1930-х рр. – К., 2006.

3. Зубавіна І.Б. Кінематограф незалежної України: тенденції, фільми, постаті. – К., 2007.
4. Криволапов М.О. Українське мистецтво ХХ століття в художній критиці. – К., 2006.
5. Криворучко О.Ю. Сучасна архітектура: Термінологічний словник. – Львів, 2008.
6. Курбас Лесь. Філософія театру / Упоряд. М.Лабінський. – К., 2001.
7. Михайлова Р.Д. Художня культура Галицько-Волинської Русі. – К.: Слово, 2007.
8. Нариси з історії кіномистецтва України. – К., 2006.
9. Нариси з історії образотворчого мистецтва України ХХ ст. – К., 2006.
10. Нариси з історії театрального мистецтва України ХХ ст. – К., 2006.
11. Попович М. Григорій Сковорода: філософія свободи. – К., 2007.
12. Романенко Г., Шейко В. Еволюція художніх і літературних об'єднань України: Історико-культурний вимір. – К., 2008.
13. Сидоренко В.Д. Візуальне мистецтво від авангардних зрушень до новітніх спрямувань: Розвиток візуального мистецтва України ХХ – ХХІ століття. – К., 2008.
14. Федорук О.К. Перетин знаку: Вибрані мистецтвознавчі праці: у 3 кн. – К., 2006-2008.
15. Феномен Петра Могили: Біографія. Діяльність. Позиція / Климів В. та ін.. – К.: Дніпро, 1996.
16. Хижняк З.І. Історія Києво-Могилянської академії. – К.: Вид. дім «КМА», 2003.
17. Шейко В.М., Тишевська Л.Г. Історія української культури: Навч. посібник. – К.: Кондор, 2006.
18. Янів В. Нариси до історії української етнопсихології. – К.: Знання, 2006.

Інтернет-ресурси

1. <http://www.kurbas.org.ua/centre.html>
2. <http://www.pinchukartcentre.org/ua/>
3. <http://www.artukraine.com.ua>
4. <http://mari.kiev.ua/>
5. <http://icr.kiev.ua/ukr/Knigi>
6. <http://postmodern.in.ua/>
7. <http://uartlib.org/>

8. <http://www.irbis-nbuv.gov.ua>
9. <http://cultprostir.ua/uk>
10. <http://www.nbuv.gov.ua/> - бібліотека ім. В.Вернадського
11. <http://lib-gw.univ.kiev.ua/> - бібліотека ім. Максимовича КНУ ім. Т.Шевченка
12. <http://www.inst-ukr.lviv.ua/>- Інститут українознавства ім. І.Крип'якевича